

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní Mgr. Lenkou Havlíčkovou ve věci

žalobkyně: **nezletilá T. K.**, narozená X
bytem X
zastoupená zákonnou zástupkyní Mgr. M. K.
narozenou X,
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2025, č. j. MPSV-2025/134114-916,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán 1. stupně“) rozhodnutím ze dne 29. 9. 2023, č. j. 146886/2023/UUA, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) rozhodl poskytovat žalobkyni od května 2023 příspěvek na péči ve výši 13 900 Kč měsíčně s odůvodněním, že se žalobkyně považuje za osobu závislou na péči ve III. stupni závislosti – těžká závislost, neboť nezvládá sedm základních životních potřeb (orientace,

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity).

2. Rozhodnutím ze dne 25. 6. 2025, č. j. MPSV-2025/134114-916, které je předmětem soudního přezkumu v této věci, žalovaný odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Žaloba

3. Žalobkyně žalovanému vytýkala, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevypořádal její námítku, podle níž musí posudková komise z relevantních podkladů, zejména ze záznamu ze sociálního šetření, zjistit, zda posuzovaná osoba základní životní potřebu z důvodu konkrétního zdravotního postižení zvládá nebo nezvládá, protože právní předpisy neumožňují posuzovat závislost osoby takovým způsobem, kdy posudková komise toliko obecně konstatuje, co je u osob s konkrétním postižením obvyklé.
4. Žalobkyně dále namítla, že tvrzení žalovaného, že pokud ovládá tablet, musí zvládat i očistu po vykonání velké potřeby, je tendenční a nepřiléhavé. Podotkla, že ovládání tabletu, zvláště při užití speciálního nastavení, může mít velmi malé nároky na motoriku. Žalobkyně uvedla, že již ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí namítala, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) sice v diagnostickém souhrnu konstatovala motorické postižení a nepřesné taxy, při hodnocení schopnosti provést očistu po vykonání velké potřeby však toto motorické postižení nezohlednila.
5. Žalobkyně uvedla, že ohledně její neschopnosti používat menstruační pomůcky posudková komise ve svém doplňujícím posudku ze dne 27. 5. 2025 (dále jen „doplňující posudek“) konstatovala, že se nejedná o každodenní pomoc, neboť menstruace trvá zpravidla 5 dnů v měsíci, což nelze vzhledem k časovému charakteru periody považovat za každodenní mimořádnou péči. Žalobkyně namítala, že takové hodnocení odporuje § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“). Podle tohoto ustanovení je podle žalobkyně třeba hodnotit každodennost péče ve vztahu k celkové péči o závislou osobu, nikoli zvlášť ve vztahu ke každé jednotlivé základní životní potřebě, nebo dokonce každé jednotlivé dílčí aktivitě té které základní životní potřeby.
6. Žalobkyně odmítla argumentaci posudkové komise, že již v minulosti byla základní životní potřeba výkonu fyziologické potřeby u žalobkyně hodnocena jako zvládnutá. Žalobkyně uvedla, že ve věku 12 let bylo ještě možné závěr o zvládnutí výkonu fyziologické potřeby s ohledem na pojetí tzv. mimořádné péče akceptovat, protože v nižším věku lze nedokonalou očistu po velké potřebě do jisté míry předpokládat. Namítla však, že pokud není schopná základní životní potřebu výkonu fyziologické potřeby zvládat ani ve věku 15 let, jedná se již o péči, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
7. Žalobkyně namítla, že doplňující posudek se nepřesvědčivě vypořádal se zprávou klinické psychologky Mgr. H. S. ze dne 13. 3. 2023, konkrétně s jejím tvrzením, že vývoj žalobkyně stagnuje. Podle žalobkyně za přesvědčivé odůvodnění nelze považovat ani vysvětlení, že ve 14 letech věku dítěte nemůže dojít ke změně ze středně těžké na těžkou mentální retardaci. Toto vysvětlení podle žalobkyně nedostatečné, neboť nereaguje na poznatek o stagnaci jejího vývoje.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

8. Žalobkyně připustila, že nedoložila zprávu SPC (pozn. soudu: speciálně pedagogického centra; dále již jen „SPC“), jak v doplňujícím posudku konstatuje posudková komise, avšak uvedla, že nutnost doložit tuto zprávu nemohla dovodit ani z § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, podle kterého se při posuzování zdravotního stavu vychází jen ze zpráv lékařů a klinického psychologa, ani z výzvy k doložení podkladů pro posouzení zdravotního stavu, neboť tato výzva žádnou zmínku o nezbytnosti doložit zprávu SPC neobsahovala. Žalobkyně namítla, že pokud si za těchto okolností žalovaný zprávu SPC nevyžádal, nemůže jí to být kladeno k tíži.
9. Žalobkyně dále namítla, že v zákoně o sociálních službách, ani ve vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“) není opora pro takový způsob hodnocení, při kterém je neschopnost nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových a používat je zohledněna v nezvládání základní životní potřeby orientace. Z lékařské zprávy neuroložky MUDr. R. ze dne 5. 6. 2023 podle žalobkyně plyne, že chodí s oporou a je schopna se držet jen jednou rukou. Žalobkyně vysvětlila, že pomoc potřebuje proto, že když si v dopravním prostředku jednou rukou zajišťuje oporu při pohybu, druhou už se nemůže držet.
10. Žalobkyně namítla, že z posudku posudkové komise ze dne 15. 2. 2024 (dále jen „posudek posudkové komise“) ani z doplňujícího posudku neplyne, že se posudková komise zabývala problémy s rovnováhou, které žalobkyně ve správním řízení namítala.
11. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že posudková komise zasedala jak dne 15. 2. 2024, tak i dne 27. 5. 2025 v odborném složení a jejím členem byl vedle posudkového lékaře i odborník v oboru dětské neurologie. Podle žalovaného posudková komise doplnila zhodnocení sporných základních životních potřeb mobility a výkonu fyziologické potřeby v souladu s požadavky rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 12. 2024, č. j. 178 Ad 5/2024-23. Žalovaný konstatoval, že považoval doplňující posudek za odborný, úplný a stěžejní důkazní prostředek, na jehož základě mohl rozhodnout. Uvedl, že složení posudkové komise bylo plně v kompetenci jejího předsedy. Nepřítomnost žalobkyně a její zákonné zástupkyně při jednání posudkové komise podle žalovaného, vzhledem k úplné a objektivní podkladové dokumentaci, neodporovala právním předpisům.
13. Žalovaný konstatoval, že při posuzování zdravotního stavu není rozhodující samotná diagnóza, nýbrž objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Žalovaný poukázal na specifika posuzování stupně závislosti osob mladších 18 let upravená § 10 zákona o sociálních službách. Citoval z Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 (dále jen „instrukce č. 15/2016“), že potřeba občasného připomenutí či kontroly v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. Připomněl, že v příloze instrukce č. 15/2016 jsou uvedeny standardy vývoje dítěte, podle nichž se hodnotí, na základě, jakých aktivit dítěte lze posoudit poskytování mimořádné péče.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

14. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně nesouhlas s takovým projednáním věci ve stanovené lhůtě nevyjádřila, ačkoli byla řádně poučena o tom, že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas.
15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobkyně uplatnila v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobkyně je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
16. Po přezkoumání skutkového a právního stavu projednávaného případu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podle § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že osoba do 18 let věku, která vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb.
18. Podle § 9 odst. 1, 3, 4, 5, a 6 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí u osob do 18 let věku schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb.
19. Podle § 10 zákona o sociálních službách, u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péči se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

20. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že se při posuzování stupně závislosti osoby vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
21. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
22. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
23. Podle písm. a) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
24. Podle písm. a) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
25. Soud konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Z tohoto důvodu tedy posuzuje zdravotní stav žadatelů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.

26. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobkyni byl rozhodnutím Magistrátu města Ústí nad Labem, odboru sociálních věcí, ze dne 27. 6. 2011 od dubna 2011 přiznán příspěvek na péči s tím, že je osobou do 18 let věku závislou na péči ve II. stupni – středně těžká závislost. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 12. 1. 2015 zvýšil žalobkyni od května 2014 příspěvek na péči s tím, že je osobou do 18 let věku závislou na péči ve III. stupni – těžká závislost. Shodně ve svém rozhodnutí ze dne 4. 7. 2019 žalovaný vyslovil, že žalobkyni je nadále osobou do 18 let věku závislou na péči ve III. stupni – těžká závislost.
27. Oznámením ze dne 2. 5. 2023 zahájil správní orgán 1. stupně řízení z moci úřední ve věci opětovného posouzení nároku na příspěvek na péči, neboť dnem 30. 4. 2023 skončila platnost posudku o zdravotním stavu žalobkyně. Následně prvostupňovým rozhodnutím rozhodl poskytovat žalobkyni od května 2023 příspěvek na péči ve výši 13 900 Kč s tím, že je osobou do 18 let věku závislou na péči ve III. stupni – těžká závislost. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání. V odvolacím řízení si žalovaný nechal vypracovat posudek posudkové komise ze dne 15. 2. 2024. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 18. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/69109-916, odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně správní žalobu a Krajský soud v Ústí nad Labem je svým rozsudkem ze dne 16. 12. 2024, č. j. 178 Ad 5/2024-23, (dále jen „zrušující rozsudek“) zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud žalovaného zavázal právním názorem, že odůvodnění posudkové komise v části týkající se základních životních potřeb výkonu fyziologické potřeby a mobility je nepřesvědčivé a nedostatečné, protože posudková komise se bez bližšího vysvětlení odklonila od závěrů sociálního šetření a na námítky žalobkyně reagovala jen vágně a neurčitě. Soud vyslovil, že posudek posudkové komise ze dne 15. 2. 2024 nelze považovat za úplný a přesvědčivý. Žalovaný podle soudu pochybil, pokud se s ním spokojil, a aniž by požadoval jeho doplnění, učinil z něj stěžejní podklad pro vydání rozhodnutí.
28. Zdejší soud v odůvodnění zrušujícího rozsudku přisvědčil žalobkyni v tom, že se posudková komise nevypořádala s otázkou, zda problémy žalobkyně s rovnováhou popsané v záznamu ze sociálního šetření nejsou důsledkem frustri spastické diparézy dolních končetin a frustriho cerebelárního syndromu. Posudková komise se podle názoru soudu měla s otázkou, zda žalobkyně dokáže udržet rovnováhu v rozsahu potřebném pro jednotlivé úkony základní životní potřeby mobilita, podrobněji vypořádat. Soud poukázal na to, že ačkoli ze sociálního šetření nijak neplynulo, že je žalobkyně schopna používat bariérové dopravní prostředky, posudková komise ve svém posudku s odkazem na zjištění sociálního šetření uvedla opak. Soud též posudkové komisi vytkl, že se v otázce zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby bez přesvědčivého vysvětlení odklonila od závěru posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, který v posudku ze dne 11. 9. 2023 vyslovil, že žalobkyně vzhledem k mentálnímu opoždění výkon fyziologické potřeby nezvládá. Soud dále přisvědčil žalobkyni v tom, že posudková komise stran zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby argumentovala nepřiléhavě pojmem mimořádné péče ve smyslu § 10 zákona o sociálních službách. Soud

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

připomněl, že žalobkyni již bylo 15 let, tedy dosáhla věku, v němž je průměrné dítě schopno očistu po stolici provádět samostatně. Soud odmítl argumentaci posudkové komise, že žalobkyně může coby facilitátor používat menstruační kalhotky, jejichž výměna je zohledněna v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání. Soud vyslovil, že pokud mají být menstruační kalhotky používány coby facilitátor v rámci základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, nelze jejich použití hodnotit v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání. Pokud posudková komise zastávala názor, že ani facilitátor v podobě menstruačních kalhotek nezvládá žalobkyně použít, měla tuto skutečnost podle soudu zhodnotit v rámci základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby.

29. Po vrácení věci k dalšímu řízení požádal žalovaný posudkovou komisi o vypracování doplňujícího posudku. V doplňujícím posudku ze dne 27. 5. 2025 dospěla posudková komise k závěru, že žalobkyně sporné základní životní potřeby mobilita a výkon fyziologické potřeby zvládá, a je tak osobou do 18 let věku závislou na péči ve III. stupni – těžká závislost.
30. Žalobkyně využila svého práva vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Ve vyjádření vyslovila nesouhlas s hodnocením, že by žalobkyně měla být v 17 letech i při středně těžké mentální retardaci schopna zvládat základní hygienické návyky, a také s hodnocením, že není medicínský dán důvod, proč by neměla být schopná jednou rukou provést očistu s využitím případných facilitátorů (např. vlhčený toaletní papír). Namítla, že posudková komise obecně konstatovala, co by měla v 17 letech zvládat osoba se středně těžkou mentální retardací, aniž by konkrétně zjišťovala (např. ze záznamu ze sociálního šetření), co žalobkyně skutečně zvládne. Žalobkyně dále namítla, že ačkoli posudková komise v diagnostickém souhrnu uvedla její motorické postižení, z hlediska schopnosti provést očistu po vykonání velké potřeby ho nijak nehodnotila. Dodala, že jí není zřejmé, jak by mohl při motorickém postižení vlhčený toaletní papír pomoci. Žalobkyně dále vyjádřila nesouhlas s konstatováním posudkové komise, že používání menstruačních pomůcek není každodenní pomoc. Žalobkyně namítla, že takové hodnocení odporuje § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách. Podle tohoto ustanovení je podle žalobkyně třeba hodnotit každodennost péče ve vztahu k celkové péči o závislou osobu, nikoli zvlášť ve vztahu ke každé jednotlivé základní životní potřebě, neboť některé dílčí aktivity základních životních potřeb nejsou každodenního charakteru. Žalobkyně citovala z rozsudku, jehož právním názorem byl žalovaný vázán. V něm Krajský soud v Ústí nad Labem vyslovil, že je obecně známou skutečností, že patnáctileté děti zvládají očistu po vykonání velké potřeby samostatně. Z toho žalobkyně vyvodila, že pokud v tomto věku očistu po vykonání velké potřeby nezvládá, nepotřebuje pomoc zvýšenou, která přesahuje obvyklou pomoc o méně než třetinu, nýbrž mimořádnou. Žalobkyně dále uvedla, že rozsudek žalovaného zavázal, aby posudková komise náležitě odůvodnila, proč se odchýlila od dřívějšího názoru posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení, že žalobkyně základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby nezvládá, čemuž podle ní posudková komise, potažmo žalovaný, nedostála. Žalobkyně namítla, že pokud byla dříve základní životní potřeba nezvládnutá a zároveň je zdravotní stav stabilní, jak konstatovala v doplňujícím posudku posudková komise, pak měly dříve nezvládané základní životní potřeby zůstat nezvládané i nadále. Doplňující posudek v tomto ohledu označila žalobkyně jako nepřesvědčivý. Dále uvedla, že posudková komise zpochybnila zprávu z klinické psychologie, aniž by postupovala podle § 16a odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“) a nařídila nové psychologické vyšetření. Zdůraznila, že jí takový postup poškodil, protože se až při seznamování s podklady pro vydání rozhodnutí dozvěděla, že posudková komise má o Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

kvalitě zprávy z klinické psychologie pochyby. Závěrem svého vyjádření se žalobkyně vyjádřila ke konstatování posudkové komise, že jí nebyla doložena zpráva SPC. Žalobkyně zdůraznila, že nemohla vědět, že posudková komise takový podklad potřebuje a nikdo jí k jeho předložení nevyzval.

31. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí na vyjádření žalobkyně k podkladům pro vydání rozhodnutí reagoval, avšak ztotožnil se závěry posudkové komise, jejíž posouzení stupně závislosti žalobkyně označil za úplné, objektivní a přesvědčivé.
32. Soud se nejprve zabýval žalobní námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Žalobkyně spatřovala nepřezkoumatelnost v tom, že se posudková komise nezabývala problémy s rovnováhou, které žalobkyně v průběhu správního řízení namítala. Dále pak v tom, že se žalovaný nevypořádal s jejím vyjádřením k podkladům pro vydání rozhodnutí, konkrétně s námitkou, že právní předpisy neumožňují posuzovat závislost osoby takovým způsobem, kdy posudková komise toliko obecně konstatuje, co je u osob se stejným postižením, kterým trpí posuzovaná osoba, obvyklé.
33. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu platí, že „v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí“ (důraz doplněn).
34. Soud vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Nejvyšší správní soud ostatně ve svém rozsudku ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, vyslovil, že „účelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy.“ Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je totiž vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala.
35. Na straně 4 doplňujícího posudku posudková komise uvedla, že „z hlediska pohybového ve smyslu frustního až lehkého diparetického postižení končetin nemá posuzovaná deklarovaný z funkčního hlediska významný dopad na její pohyblivost v bezbariérovém prostředí.“ Na straně 5 doplňujícího posudku pak vysvětlila, že frustní motorické postižení je označení pro takové ochrnutí končetiny, kdy hybnost je jen velmi lehce snížena a postižený člověk si ji ani nemusí uvědomit. Zhodnotila, že současný funkční nález ve věci mobility nevyžaduje u žalobkyně používání opěrných kompenzačních pomůcek ani doprovodu druhou osobou a

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

umožňuje běžné pohybové aktivity v interiéru i exteriéru. To podle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na žalobkyní udávané problémy s rovnováhou.

36. Na straně 17 napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že podle posudkového zhodnocení posudkové komise nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat mobilitu v přijatelném standardu, popřípadě s použitím facilitátorů. Žalovaný zdůraznil, že při posuzování závislosti se hodnotí funkční důsledky zdravotního postižení. Na straně 18 pak žalovaný uvedl, že i v případě závažného onemocnění nemusí být funkční důsledky takové, aby vedly k neschopnosti zvládat základní životní potřeby. Žalovaný dále uvedl, že omezení funkčních schopností v rámci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby. To podle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na námitku uplatněnou ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, v níž žalobkyně namítala, že posudková komise nezohlednila (např. na základě zjištění sociálního šetření), co skutečně zvládne, ale jen co by se svou diagnózou měla zvládat. Soud uzavírá, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností netrpí. Výhrady žalobkyně podle názoru soudu představují nesouhlas s věcným závěrem žalovaného, kterým se soud bude zabývat níže.
37. Soud k námitce žalobkyně předně konstatuje, že žalovaným nastíněný způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby je souladný se zákonem o sociálních službách, konkrétně jeho § 9, jakož i s judikaturou správních soudů (srov. bod 23 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2021, č. j. 5 Ads 52/2020-68). Za podstatné soud považuje, že pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. I kdyby tedy žalobkyně některou dílčí aktivitu základní životní potřeby nezvládala (např. proto, že k jejímu zvládnutí nebyla dostatečně vedena), avšak její potenciál zůstal zachovaný, nebylo by možné nezvládnutí základní životní potřeby uznat. Za tím účelem je však nezbytné funkční důsledky onemocnění objektivizovat. Lze jistě přisvědčit žalobkyni v tom, že sociální šetření slouží ke zjištění, jak se lékařské diagnózy – stanovené na základě objektivních kritérií – projevují v každodenním životě posuzované osoby. Tataž diagnóza se totiž může u různých lidí projevovat různými symptomy a také prostředí může mít jistý vliv na to, do jaké míry je člověk schopen základní životní potřeby zvládat (k tomu srov. bod 33 rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2024, č. j. 58 Ad 21/2023-39). Z logiky věci však není na místě takové projevy (symptomy) a vliv prostředí zohledňovat tehdy, pokud z úplného a přesvědčivého lékařského posudku vyplývá, že medicínský důvod pro nezvládnutí té které dílčí aktivity není u posuzované osoby vůbec dán, tj. že u ní za žádných okolností nelze uvažovat o příčinné souvislosti mezi dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem na straně jedné a udávaným nezvládnutím základní životní potřeby na straně druhé. Ostatně i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že není rozhodná míra, v jaké je péče fyzické osobě k dispozici, nýbrž míra, v jaké je na pomoc odkázána. Správní soudy opakovaně artikulují, že je třeba „odlišit nezvládnutí úkonů, které [dítě] samostatně nezvládá v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu od těch, které nezvládá z důvodů jiných (např. v důsledku nedostatečného výchovného působení rodiny, z důvodu hyperprotektivní péče ze strany matky z důvodu věku ve srovnání se stejně starým zdravým dítětem apod.“ (k tomu srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2012, č. j. 42 Ad 39/2012-59, jehož závěry aproboval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 130/2012-17). Soud proto námitce žalobkyně stran způsobu hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby nepřisvědčil.

38. Ve vztahu k žalobkyní namítaným problémům s rovnováhou soud konstatuje, že se její schopností pohybu posudková komise dostatečně zabývala, a to na stranách 4 a 5 doplňujícího posudku, jak již soud uvedl výše. Aniž by soud zpochybňoval problémy, které žalobkyni působí její onemocnění v každodenním životě, za podstatné považuje, že zvládání základní životní potřeby v přijatelném standardu ve smyslu § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. neznamená to samé jako zvládání základní životní potřeby zcela zdravým jedincem.
39. Soud se dále zabýval námitkou žalobkyně, že jí ve zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby brání problémy s motorikou. Soud nepřisvědčil žalobkyni v tom, že žalovaný nezohlednil vliv jejího motorického postižení na výkon fyziologické potřeby, konkrétně na sporné dílčí aktivity provést očistu a používat hygienické pomůcky. Z hlediska těchto aktivit je podle instrukce č. 15/2016 relevantní anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou. Žalobkyni lze přisvědčit v tom, že diagnostické souhrny na straně 2 doplňujícího posudku a na straně 2 posudku ze dne 15. 2. 2024 obsahují spastickou diparézu lehkého stupně s příměsí paleo i neo cerebelární složky. Tyto diagnózy jsou však výslovně vztaheny k dolním končetinám (v posudcích označovaných zkratkou „DKK“). Pro účely očisty po stolici a výměny menstruačních vložek by však bylo relevantní toliko případné postižení horních končetin – to ovšem diagnostické souhrny neobsahují. Soud s ohledem na výše uvedené námitce žalobkyně nepřisvědčil.
40. Soud se zabýval též námitkou, že ovládání tabletu není motoricky náročné, a ze skutečnosti, že žalobkyně tablet používá proto nelze dovozovat motorické zvládání očisty po vykonání velké potřeby. Za podstatné soud považuje, že se posudkový závěr neopírá o analogii s používáním tabletu, kterou rozvíjí až žalovaný v napadeném rozhodnutí, nýbrž o konstatování ze strany 4 doplňujícího posudku, podle kterého u žalobkyně nebyly popsány funkční končetinové deficity ani anatomické ztráty končetin. Další okolnosti vyplývající z podkladové dokumentace doplňujícího posudku – vedle již zmiňovaného používání tabletu je to zejména skutečnost, že žalobkyně udrží kelímek, nají se lžící, vyčistí si zuby – podle názoru soudu jen potvrzují, že u žalobkyně úchopová schopnost obou rukou neabsentuje. Právě ztráta úchopové schopnosti obou rukou by přitom mohla být důvodem pro nezvládání sporných dílčích aktivit. Soud s ohledem na výše uvedené námitce žalobkyně nepřisvědčil.
41. Soud se dále zabýval otázkou, zda lze péči související s používáním menstruačních pomůcek považovat za každodenní mimořádnou péči, neboť žalobkyně namítala, že způsob, jakým žalovaný vykládá kritérium každodennosti odporuje § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách. Soud podotýká, že tuto otázku správní soudy opakovaně posuzovaly a dospěly ke shodnému závěru. Např. Krajský soud v Ostravě v bodu 12 svého rozsudku ze dne 27. 10. 2020, č. j. 19 Ad 28/2020-29, vyslovil, že „*menstruace není každodenní potřeba a hodnoceny mají být každodenní činnosti*“. Obdobně zdejší soud vyslovil, že „*obtíže žalobkyně při menstruaci nemají většího významu pro učinění závěru o zvládání základní životní potřeby v podobě výkonu fyziologické potřeby, neboť se nejedná o každodenní záležitost*“ (bod 25 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 4. 2018, č. j. 78 Ad 52/2017-31). Shodný právní názor zdejší soud formuloval též v bodu 36 rozsudku ze dne 24. 6. 2024, č. j. 42 Ad 14/2023-44, v němž vyslovil, že se „*ztotožňuje s názorem posudkové komise, že ohledně výměny menstruačních vložek a očisty při menstruaci nejde o každodenní aktivity spojené s fyziologickou potřebou*“. Soud shrnuje, že žalovaný pojem každodenní mimořádné péče podle § 8 odst. 1 Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

zákona o sociálních službách vyložil ve shodě s judikaturou správních soudů. Námitku žalobkyně proto soud neshledal důvodnou.

42. Soud se zabýval námitkou žalobkyně, že pokud žalobkyně starší 15 let nezvládá samostatně základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby, jedná se již o péči, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou zdravé osobě téhož věku, tedy o péči mimořádnou a nikoli jen lehce zvýšenou. Žalobkyně svou argumentaci opřela o bod 28 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 12. 2024, č. j. 178 Ad 5/2024-23. Soud souhlasí s žalobkyní, že jakoukoli potřebu zvýšené péče v oblasti očisty po stolici u osoby starší 15 let je v zásadě nutné považovat za péči mimořádnou, jelikož zdravé osoby starší 15 let již v této oblasti žádnou péči ani pomoc nepotřebují. Podstatné však podle soudu je, že doplňující posudek – na rozdíl od posudku ze dne 15. 2. 2024 – již hodnocení zvládání základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby nestavěl na argumentaci stran tzv. mimořádné péče, nýbrž na poznatcích o absenci anatomické nebo funkční ztráty úchopové schopnosti obou rukou, jedné nebo obou dolních končetin, a také o absenci těžkého duševního onemocnění spojeného se sociální dezintegrací, které by znemožňovaly samostatné zvládání základní životní potřeby v přijatelném standardu. Skutečnost, že je v souladu s doporučením posudkové komise vhodné poskytnout žalobkyni za účelem snazší očisty po vykonání velké potřeby vlhčený toaletní papír, lze podle názoru soudu za tzv. lehce zvýšenou péči považovat, neboť pramení toliko z nutnosti individuálního přístupu k dítěti ve smyslu čl. 7 odst. 6 instrukce č. 15/2016, není však rozsáhlejší, intenzivnější ani náročnější než péče o zdravé dítě.
43. Soud souhlasí s žalobkyní, že u posuzovaných osob mladších 18 let není s ohledem na dynamiku jejich vývoje ve spojení s definicí mimořádné péče upravené § 10 zákona o sociálních službách přiléhavé argumentovat tím, že sporná základní životní potřeba u nich byla v minulosti uznána jako zvládaná. Tehdy totiž mohla být jako zvládaná uznána jen proto, že svým rozsahem, intenzitou nebo náročností ještě podstatně nepřesáhla péči poskytovanou osobám téhož věku. Soud nicméně shledal, že i přes zjevnou nepřiléhavost tohoto jednoho konkrétního argumentu zbylé odůvodnění zvládání základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby ob stojí. Soud proto konstatuje, že se nejedná o vadu, která by měla dopad na výrok napadeného rozhodnutí, tím spíše ne do sféry veřejných subjektivních práv žalobkyně.
44. Pro úplnost soud dodává, že s ohledem na logiku § 10 zákona o sociálních službách je naopak nutné vypořádat se přesvědčivě s nově uznaným zvládáním takové základní životní potřeby, která byla dříve uznána jako nezvládnutá. Tomu však žalovaný v posuzované věci dostal, neboť vzal za podklad doplňující posudek, který – na rozdíl od posudku ze dne 15. 2. 2024 – základní životní potřebu výkonu fyziologické potřeby hodnotil úplně a přesvědčivě. Na straně 16 napadeného rozhodnutí nadto vysvětlil, že se podle člena posudkové komise, lékaře v oboru dětské neurologie, jednalo u žalobkyně o stacionární postižení, a nebylo proto důvodné, pokud posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu hodnotil dne 11. 9. 2023 základní životní potřebu výkonu fyziologické potřeby jako nezvládnutou. Jinými slovy, žalovaný dostatečně vysvětlil, proč se v tomto případě jednalo o posudkový omyl.
45. Soud se dále zabýval námitkou žalobkyně, že se posudková komise nepřesvědčivě vypořádala se zprávou klinické psychologky Mgr. H. S. ze dne 13. 3. 2023, jelikož nezohlednila poznatek o stagnaci. Za podstatné soud považuje, že posudková komise srozumitelně odůvodnila, z jakých důvodů nepovažovala psychologické vyšetření žalobkyně ze dne 13. 3. 2023 za validní. Posudková komise odmítnutí závěrů vyšetření ze dne 13. 3. 2023 odůvodnila tím, že Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

podle zprávy klinické psycholožky Mgr. H. S. žalobkyně při vyšetření nespolupracovala. Posudková komise za těchto okolností nepovažovala za věrohodnou změnu diagnózy jen na základě rozhovoru s matkou a „zprávy ze školy“, která nebyla ke zprávě klinické psycholožky přiložena. V této souvislosti posudková komise zdůraznila, že z psychiatrického hlediska není důvod, aby ve věku 14 let docházelo k progresivnímu zhoršování intelektu (tj. ze středně těžké mentální retardace na těžkou mentální retardaci), neboť by se již mělo jednat o stav trvalý a stacionární, z hlediska stupně deficitu intelektu neměnný. Pro úplnost posudková komise podotkla, že u žalobkyně nebyly přítomny jiné psychické poruchy, které by zhoršovaly její schopnost adaptace a dopad na každodenní fungování. Podle názoru soudu není důvodem nepřesvědčivosti doplňujícího posudku ani to, že posudková komise výslovně nereagovala na poznatek o stagnaci žalobkyně, neboť tento poznatek pocházel právě z té zprávy klinické psycholožky, kterou posudková komise po srozumitelném odůvodnění odmítla jako nevalidní pro nespolupráci žalobkyně při vyšetření (tj. ze zprávy klinické psycholožky Mgr. H. S. ze dne 13. 3. 2023). Z doplňujícího posudku, zejména z vysvětlení stacionárního charakteru mentální retardace předestřené posudkovou komisí, podle názoru soudu vyplývá, že tvrzená stagnace žalobkyně nemůže mít příčinu v prohloubení poruchy jejího intelektu (možnost prohloubení mentální retardace posudková komise u žalobkyně z psychiatrického hlediska vyloučila), ale jediné v nevyužití jejich kompetencí a potenciálů. Právě z nich se přitom při hodnocení nezvládání základních životních potřeb vychází.

46. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobkyně, že pokud chtěla posudková komise vycházet ze zprávy SPC, měla si ji výslovně vyžádat. Soud předně konstatuje, že posudková komise skutečnost, že zprávu SPC neměla k dispozici, zmínila v doplňujícím posudku jen v souvislosti s hodnocením validity zprávy klinické psycholožky Mgr. H. S. ze dne 13. 3. 2023, která se odvolává na „zprávu ze školy“. Poté, co zprávu klinické psycholožky Mgr. H. S. ze dne 13. 3. 2023 pro její nevěrohodnost odmítla, vyšla ze starších zpráv klinické psycholožky ze dne 16. 4. 2021 a 22. 3. 2019, což podle soudu přesvědčivost posudku nesnížilo, neboť posudková komise zároveň srozumitelně a přesvědčivě vysvětlila, že povaha onemocnění žalobkyně je trvalá a neměnná, tedy implicitně vyjádřila, že starší zprávy představují dostačující podklad. Chybějící zpráva SPC tedy nemohla mít na posudkový závěr jakýkoli vliv, neboť posudková komise vycházela z dostatečné podkladové dokumentace, mimo jiné ze starších psychologických zpráv, které byly s ohledem na stacionární povahu onemocnění žalobkyně pro objektivizaci jejího zdravotního stavu zcela postačující.
47. Soud se zabýval též námitkou žalobkyně, podle níž způsob hodnocení dílčí aktivity základní životní potřeby mobility „nastupování a vystupování z dopravních prostředků včetně bariérových“ v doplňujícím posudku nemá oporu v zákoně o sociálních službách ani ve vyhlášce č. 505/2006 Sb. Žalobkyni lze přisvědčit v tom, že pravidlo, podle něhož „se zvládání základní životní potřeby mobilita neposuzuje ve vztahu k postižení smyslů a mentálního či duševního postižení, které jsou zahrnuty a hodnoceny v základní životní potřebě orientace“, nemá oporu v obecně závazném právním předpisu, ale toliko v metodice žalovaného, konkrétně v čl. 6 instrukce č. 15/2016. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, čj. 3 Ads 104/2012-40, č. 2982/2014 Sb. NSS, podle něhož mohou být metodické pokyny správních úřadů považovány za pramen uznávané právní praxe, pokud nejsou v rozporu se zákonem. Správní soudy se námitkou rozporu v čl. 6 instrukce č. 15/2016 se zákonem opakovaně zabývaly a žádný rozpor neshledaly. Soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 3 Ads 238/2014-21, či na bod 43 rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 2. 2025, č. j. 64 Ad Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

15/2024-41. Zdejší soud se ve světle výše uvedené judikatury plně ztotožnil s právním názorem žalovaného, že do pojmu mobilita jsou vtěleny toliko aktivity fyzického rázu, které postižené osobě umožňují vlastními silami se pohybovat.

48. Pokud jde o námitku, že žalobkyně podle neurologického nálezu MUDr. R. ze dne 5. 6. 2023 chodí s oporou, soud konstatuje, že ačkoli posudková komise tento nález citovala na straně 3 svého posudku ze dne 15. 2. 2023, po zhodnocení podkladové dokumentace zhodnotila, že žalobkyně je paraparetická jen lehce, není u ní deklarované takové pohybové postižení, které by bylo z neurologického hlediska závažné, na nosných kloubech ani na páteři nemá deklarované těžké funkční deficity nebo těžké deformity. Vycházejíc z těchto poznatků, posudková komise na straně 5 doplňujícího posudku uvedla, že funkční nález ve věci mobility nevyžaduje u žalobkyně používání opěrných kompenzačních pomůcek ani doprovod druhou osobou a umožňuje běžné aktivity v interiéru i exteriéru. Soud shrnuje, že posudková komise poznatek o chůzi žalobkyně s oporou nepřehlédla, přesvědčivě však vysvětlila, proč není vzhledem k tíži jejího onemocnění opora nutná. Námitce žalobkyně proto soud nevyhověl.
49. Tvrdí-li žalobkyně, že když si v dopravním prostředku jednou rukou zajišťuje oporu, druhou se již nemůže držet, soud opakuje, že posudková komise přesvědčivě zdůvodnila, že funkční nález žalobkyně nevyžaduje používání opory. I kdyby však soud žalobkyní tvrzenou nutnost opory ryze hypoteticky připustil, žalobkyně si může coby osoba starší 1 roku s postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost orientace, zažádat o průkaz osoby se zdravotním postižením podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. Osoba, která je držitelem takového průkazu, má podle § 36 řečeného zákona nárok na vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích. Může se tedy zcela vyhnout situacím, kdy se v dopravním prostředku musí držet a zároveň si zajišťovat oporu.
50. Soud s ohledem na výše uvedené vyhodnotil žalobu v mezích žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

51. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a procesně úspěšnému žalovanému náhrada nákladů řízení ze zákona nepřísluší, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 3. února 2026

Mgr. Lenka Havlíčková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.